

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/59/2019
Identifikačné číslo spisu: 7716200882
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7716200882.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a členov senátu JUDr. Milana Ľalíka a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., v spore žalobcov 1/ R. U., bývajúcej vo X. O. H. XXX, 2/ X. U., bývajúceho vo X. O. H. XXX, 3/ Š. O., bývajúcej v U., L. Š. XXXX/X, všetci zastúpení JUDr. Radoslavom Sotákom, advokátom, so sídlom v Michalovciach, Nám. Slobody 7, proti žalovaným 1/ Z. F., bývajúcemu v M. N., U. V. XX, zastúpeného JUDr. Andrejom Molnárom, advokátom, so sídlom v Kráľovskom Chlmci, Majlátha 2518/14, 2/ Kooperatíva poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 11 C 18/2016, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2018, sp. zn. 2 Co 250/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovia 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 11 C 18/2016-168 z 24. februára 2017 uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 16.000,- eur, žalobcovi 2/ sumu 12 000,- eur, žalobkyni 3/ sumu 12 000,- eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že splnením povinnosti jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcom priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 11, § 13 a § 15 OZ (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 2 písm. g/, § 4 ods. 1, 2 písm. a/, § 15 ods. 1 ZoPZP, ako aj poukazmi na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Haasová C - 22/12 /1/, Smernice Rady 72/166/EHS, Smernice Rady 90/232/EHS a Smernice Rady 2000/26/ES. Vecne sa popri rekapitulácii záverov relevantnej judikatúry, podľa ktorých súčasťou práva na súkromie (ako zložky ochrany osobnosti v širšom zmysle slova) je aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ostatnými ľudskými bytosťami a konštatovaní preukázanej zodpovednosti žalovaného 1/ za taký zásah do práva žalobcov na súkromný a rodinný život, pri ktorom nemôže byť namieste žiadna z foriem morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (pričom i náhrada

nemajetkovej ujmy v peniazoch môže nenapraviteľnú ujmu nanajvyš zmierniť), zaoberal najmä otázkou vecnej (tzv. pasívnej) legitímácie žalovanej 2/ a s ňou súvisiacou otázkou krytia i náhrady nemajetkovej ujmy povinným poistením podľa zodpovednostného zákona. Dospel k záveru, že pokiaľ ZoPZP vymedzuje rozsah poistného krytia ako nároky na náhradu škody na zdraví a náklady pri usmrtení, pojmy „škoda na zdraví“ a „náklady pri usmrtení“ však ďalej nedefinuje, nemôže byť rozhodujúcim, že vyššie spomenuté (tzv. motorové) smernice Rady majú v zmysle rozhodovacej činnosti SD EÚ len tzv. nepriamu záväznosť, pretože vnútroštátne súdy sú i tak povinné vykladať vnútroštátne právo v záujme dosiahnutia smernicami sledovaného cieľa. Ak potom zodpovednosť poisteného za zásah do osobnostných práv má pôvod v dopravnej nehode, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a má občianskoprávnu povahu, konkrétny nárok upravený vnútroštátnym právom bez ohľadu na jeho systematické zaradenie musí byť predmetom krytia povinného zmluvného poistenia a to aj za cenu extenzívnej interpretácie pojmu škody pre účely ZoPZP, keďže len takýto výklad môže byť eurokonformným.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie všetkých strán sporu rozsudkom z 31. mája 2018 sp. zn. 2 Co 250/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku prvoinštančného súdu odôvodnil jeho vecnou správnosťou, vrátane potreby plného stotožnenia sa so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie a poukazu na ne (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Zb., ďalej len „C. s. p.“). Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 1/2016 a doplnil, že je to práve rozsudok SD EÚ vo veci Haasová, ktorý súdu umožňuje odchýliť sa od doterajšej rozhodovacej praxe súdov (v tomto prípade bez ohľadu na to, že Slovenskej republike nebolo - a pre nedostatok jej účasti v konaní pred SD EÚ ani nemohlo byť - vyčítané nesprávne transponovanie tzv. motorových smerníc). Podľa odvolacieho súdu tu ide primárne o výklad pojmu škoda na zdraví v ZoPZP, ktorý sa čo do základu odvíja od smerníc a len čo do výšky plnenia od vnútroštátneho práva. Čo do základu (poistného krytia) je podstatnou skutočnosťou to, aby uplatňovaný nárok mal pôvod v prevádzke motorového vozidla a naopak nie je významné, ako jednotlivé zložky škody upravuje vnútroštátne právo. Ujma na zdraví nezahŕňa len fyzickú, ale i psychickú traumu a hoci škoda na zdraví príbuzným účastníka dopravnej nehody priamo nevzniká (a nie je preto odškodniteľná), zásah do ich súkromia (stratou blízkeho) už je priamy aj odškodniteľný. Účelom právnej úpravy prijatej na pôde Európskej únie pritom je, aby povinným zmluvným poistením bola pokrytá každá škoda („any loss or injury“), poškodený znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami a škodou tak nie je len škoda na majetku (materiálna škoda), ale aj akákoľvek osobná nemajetková ujma (ako i v prípade žalobcov z prejednávanej veci), odškodňovaná peňažnou satisfakciou. Povinnosť vnútroštátneho orgánu aplikácie práva na eurokonformný výklad sa nevzťahuje len na vnútroštátne ustanovenia osobitne prijaté na vykonanie smernice, ale na vnútroštátne právo ako celok (nepriamy účinok práva Únie) a zásadou je tu eurokonformný výklad vnútroštátneho práva s priamou aplikáciou komunitárneho práva len tam, kde eurokonformný výklad možný nie je.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. Uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 432 ods. 1 C.s.p. Mala za to, že riešenie právnej otázky vecnej pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode, ako otázky od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne. Dovolatelka pritom poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2013, sp. zn. 3 Cdo 176/2012, ako aj na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a z 5. decembra 2013, sp. zn. 3 Cdo 18/2013, v ktorých tento opätovne konštatoval právny záver, že poisťovateľom nesvedčí pasívna legitímácia v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. v spojení s ustanovením § 15 ods. 1 citovaného zákona, a to ani v čase po rozsudku Súdneho dvora C-22/12 vo veci Haasová z 24. októbra 2013. Vo vzťahu k pasívnej legitímácii poisťovne v predmetnom spore dovolateľka uviedla, že zákon č. 381/2001 Z.z. sa nevzťahuje na

náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv. Je toho názoru, že v danej veci je nevyhnutné prihliadať jedine na vnútroštátnu úpravu a judikatúru. Právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v ustanovení § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistnému krytiu. Pod takto vymedzenú škodu citovaný zákon neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Poukázala na rozsudok najvyššieho súdu z 31. marca 2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012, v ktorom najvyšší súd uvádza, že Súdny dvor EÚ v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode alebo nie. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Dovolateľka ďalej citovala rozhodnutia najvyššieho súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. apríla 2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a uznesenie Najvyššieho súdu z 26. septembra 2013, sp. zn. 3 Cdo 176/2012) vydané po rozsudku Súdneho dvora C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24. októbra 2013, v ktorých najvyšší súd konštatoval, že predmetný rozsudok Súdneho dvora nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry slovenských súdov aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplňať medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami smerníc. Nemôže však smernice Európskej únie vykladať v rozpore s vnútroštátnym právom, nakoľko priama aplikácia ustanovení smernice nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe. Navrhla, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči žalovanej 2/ zamietne. Zároveň navrhla odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

4. Žalobcovia 1/ až 3/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že v predmetnej veci sa súdna prax ustálila v súlade s rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 646/2015 a sp. zn. I. ÚS 474/2016 tak, že náhrada nemajetkovej ujmy má byť pokrytá povinným zmluvným poistením. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

5. K podanému dovolaniu sa vyjadril i žalovaný 1/, ktorý uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa vo svojom uznesení sp. zn. III. ÚS 646/2015 zo 16. decembra 2015 definitívne vysporiadal s právnou otázkou riešenou v tomto dovolacom konaní. Navrhoval dovolaciemu súdu, aby dovolanie zamietol ako nedôvodné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

8. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

9. V zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

12. Súčasťou argumentácie žalobkyne je, že dovolanie je nielen prípustné [vzhľadom na ňou tvrdený odklon právnych záverov odvolacieho súdu (§ 421 písm. a/ C.s.p.)], ale tiež dôvodné [lebo spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.)].

13. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Žalovaná 2/ namieta nesprávne právne posúdenie sporu odvodzujúc prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. (posudzujúc podľa obsahu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.) a na preukázanie svojho tvrdenia, že odvolací súd pri riešení rozhodujúcej právnej otázky (či je nemajetková ujma krytá zákonom č. 381/2001 Z.z., ďalej aj „ZoPZP“) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, uviedla rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 3 Cdo 301/2012 a 3 Cdo 176/2012.

15. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

16. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná 2/ v danom prípade zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právnu otázku, riešením ktorej sa odvolací súd - podľa názoru žalovanej 2/ - odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, za ktorú považovala rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 3 Cdo 301/2012 a 3 Cdo 176/2012.

17. Dovolací súd akcentuje, že za ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakovaně vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybňujú názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napr. sp. zn. 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Na uvedené nadviazal aj judikát prijatý na poslednom zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 9. októbra 2018, ktorého právna veta znie: „do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných

Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018).

18. V danom prípade pre posúdenie veci je zásadnou otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorou sa už iné senáty najvyššieho súdu v rozhodovacej praxi zaoberali.

19. Senát 4 C dovolacieho súdu v uznesení z 20. apríla 2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a senát 8 C dovolacieho súdu v uznesení z 15. mája 2017, sp. zn. 8 Cdo 219/2016 dospeli k záveru, že podľa v tom čase platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúce z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ.

20. Senát 3 C dovolacieho súdu v uznesení z 31. marca 2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012 konštatoval nedostatok pasívnej legitímácie poisťovne, pričom poukázal na výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP, v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok navrhovateľov na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 OZ. Senát 3 C nezistil dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP ani po rozhodnutí ESD vo veci C-22/12. ESD totiž v rozsudku nevyložil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poistného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Podľa neho ESD iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzeráť. Keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia.

21. Senát 6 C dovolacieho súdu v čase nasledujúcom po rozhodnutiach sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a 3 Cdo 301/2012, rozsudkom z 31. júla 2017, sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktoré podal na podnet žalovanej 2/ (v tam prejednávanvej veci bola žalovanou 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group). Pokiaľ ide o právnu otázku pasívnej legitímácie v konaní o obdobnej veci, vychádzal z toho, že v prejednávanvej veci spornú otázku už riešil ústavný súd. Ten nielenže už vo viacerých ním posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustalujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa ZoPZP, ale dokonca pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky totožnej s podnecovateľkou mimoriadneho dovolania v prejednávanvej veci v rámci odôvodnenia uznesenia z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel, že „...pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej újnej regulácie.“ Tento záver senát 6 C považoval za záväzný, pokiaľ ide o krytie nárokov pozostalých po obetách dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Pojem „škoda“ v tejto súvislosti vyložil extenzívne v tom zmysle, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do

osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmernenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Zdôraznil, že pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania pojmu „škoda“ v komunitárnom práve, keď predmetný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Hoci smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (rozsudok ESD zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

22. Senát 6 C dovolacieho súdu v rozhodnutiach z 27. februára 2018, sp. zn. 6 Cdo 143/2017 a sp. zn. 6 Cdo 206/2017, odmietol dovolania dovolateľky KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group v obdobných veciach, ako je vec prejednávaná z obdobných dôvodov, ako vo vyššie spomenutej veci sp. zn. 6 MCdo 1/2016, a to z dôvodov, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, je potrebné považovať rozhodnutie ESD C-22/12 vo veci Haasová, ako aj ústavného súdu, sp. zn. I. ÚS 474/2016 a rozhodnutia, na ktoré toto rozhodnutie odkazuje, napr. III. ÚS 646/2015, I. ÚS 206/2015, ako aj už spomenuté rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 1/2016.

23. Na uvedené rozhodnutia senátu 6 C dovolacieho súdu nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 179/2017 z 26. septembra 2018 a sp. zn. 8 Cdo 6/2018 z 27. septembra 2018 v obdobných veciach, v ktorých bolo dovolanie poisťovní odmietnuté ako procesne neprípustné.

24. Napokon dovolací súd poukazuje na judikát prijatý na poslednom zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu dňa 9. októbra 2018, ktorého právna veta znie: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná“ (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 1/2016).

25. Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že touto vyššie popísanou ustálenou praxou dovolacieho súdu bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, na ktoré poukazovala dovolateľka.

26. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd správne vec právne posúdil, ak vychádzal zo skutočnosti, že nemajetková ujma pozostalých po obetiach dopravných nehôd spadá pod rozsah krytia podľa povinného zmluvného poistenia a teda žalovaná 2/ je v spore vecne pasívne legitímovaná. Dovolanie žalovanej 2/ tak neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Najvyšší súd preto jej nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 C.s.p.

27. Žalobcovia 1/ až 3/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.